

Stichting DOX

Geadviseerd subsidiebedrag: € 977.800

Gevraagd subsidiebedrag: € 977.800

Over de instelling

Stichting DOX (hierna: DOX), ontwikkelinstellingen, Utrecht

DOX is een productiehuis, gezelschap, talentontwikkelaar en kunsteducatie-instelling, zowel gericht op de traditionele podiumkunsten (toneel, dans, muziek) als op hiphop-gerelateerde kunstvormen zoals rap, spoken word, fashion en veejaying. Ook is er ruimte voor online cultuur en straatcultuur. De voorliggende aanvraag betreft de talentontwikkelfunctie. DOX wil jongeren laten doorgroeien tot zelfstandige makers, die zich in meerdere richtingen tegelijkertijd, 'transdisciplinair', ontwikkelen. De instelling functioneert als 'crew', wat uitwisseling tussen jonge en meer ervaren makers stimuleert. Op die manier wil DOX de barrières tussen jongeren, beginnende talenten en ervaren makers doorbreken.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting DOX een subsidiebedrag toe te kennen van € 977.800.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

DOX kwam vier jaar geleden als ontwikkelinstelling nieuw in de Culturele basisinfrastructuur (BIS) en heeft de afgelopen periode een fikse groei doorgemaakt. Een grotere groep makers werd begeleid, de coaching werd verbeterd en geïntensiveerd en het nationale en internationale netwerk werd verstevigd. Met Theater Utrecht werden twee producties voor de grote zaal gemaakt. Andere samenwerkingen leidden tot internationale tournees. In de periode 2021-2023 speelden DOX'ers in totaal 180 voorstellingen.

De raad is onder de indruk van de kwaliteit van deze output. Enkele van de DOX-producties werden bekroond en jonge makers uit de DOX-stal doken veelvuldig op in andere succesvolle voorstellingen. Zo heeft de instelling zich bewezen als belangrijke kweekvijver voor de podiumkunsten en de hiphop-scene. DOX richtte zich daarbij op transdisciplinair en transcultureel produceren. Dit sluit aan bij de wensen van jonge hiphopmakers, die niet in

hokjes denken en over de grenzen van cultuur en discipline heen willen kijken. De raad waardeert deze manier van werken.

DOX is transparant over de structuur van de ontwikkeltrajecten. Jonge makers beginnen met cocreatie-projecten in de DOX Clubs en groeien na de middelbare school door naar een DOX Lab waar in vrijheid gewerkt kan worden aan een presentatie. Bij gebleken succes wordt zo'n presentatie doorontwikkeld tot DOX-productie. Uitwisseling is een sleutelwoord binnen DOX. Makers worden uitgenodigd om elkaars werk te bekijken en te becommentariëren. Oud-DOX'ers worden aangesteld als coach en begeleider. Het idee is dat op die manier zowel de ervaren makers profiteren omdat ze in aanraking komen met jongerencultuur, als de jonge talenten die ervaring kunnen opdoen in de podiumkunsten. De raad vindt dit een mooi, laagdrempelig systeem waarin multidisciplinaire performers elkaar verrijken en inspireren. Zeer waardevol zijn volgens de raad de internationale samenwerkingen, die behalve een artistieke ook een sterke sociaal-maatschappelijke component hebben.

Tegelijkertijd is de raad van mening dat DOX te veel wil doen. Voor de komende periode staan 27 tot 29 producties per jaar op het programma - waaronder jaarlijks een grotezaalproductie, twee kleinezaalproducties, een festivalproductie, twee educatievoorstellingen, een pop-productie en internationale samenwerkingen. Het bevreemdt de raad dat de instelling nu geen pas op de plaats maakt, maar juist meer gaat produceren. Volgens hem ligt daarbij versnippering op de loer. De raad vreest dat een overvolle planning tot een gebrek aan diepgang leidt waar het de begeleiding van de talenten betreft.

Maatschappelijke betekenis

DOX gelooft in de creatieve kracht van 'transculturaliteit'. Dat wil zeggen dat de instelling bij ieder project zoveel mogelijk makers met verschillende culturele achtergronden samenbrengt, vanuit het idee dat iets nieuws kan ontstaan door de ontmoeting van verschillende stemmen en ideeën. Deze transculturele aanpak genereert nieuwe en belangwekkende verhalen, wat DOX-producties naar het oordeel van de raad een grote maatschappelijke urgentie verschaft.

Transculturaliteit is ook terug te vinden in een groot aantal spannende samenwerkingsverbanden. In de voorbije periode werkte DOX zowel met artistieke (Paradiso Melkweg, Korzo, ICK) als maatschappelijke partners, zoals vluchtelingen- en jongerenorganisaties. In de komende jaren wordt die lijn doorgezet. Vanaf 2025 gaat DOX bijvoorbeeld een samenwerkingsverband aan met Holland Opera voor de ontwikkeling van een jeugdopera. Daarnaast werkt de instelling onder meer samen met

Stichting de Vrolijkheid en New Dutch Connection, dat jonge vluchtelingen en DOX'ers bijeen brengt.

Ook het internationale programma van de instelling heeft een sterke maatschappelijke component. Voor de komende jaren werkt DOX mee aan drie projecten: 'Sites of Memory', waar makers in Sri Lanka, Kaapstad, Curaçao en Senegal sporen van het koloniale verleden pogen bloot te leggen, 'Dance Intersect' met dansgezelschappen uit Kaapstad, Johannesburg en Kigali, en 'The Kulture of Hype & Hope', een hiphop-event dat vijfmaal per jaar wordt georganiseerd met deelnemers uit dertig landen. De raad is nieuwsgierig naar deze producties, waarin culturele uitwisseling en sociale dialoog hand in hand gaan.

Op het gebied van educatie heeft DOX eveneens een indrukwekkend trackrecord. De instelling presenteert speciale schoolvoorstellingen in het theater voor leerlingen van de middelbare school en het mbo en daarnaast verzorgt ze voorstellingen in de klas, eventueel verrijkt met nagesprekken en workshops. Ook kunnen DOX'ers een dag of een week lang een school overnemen met een zogeheten XL Maakdag of Maakweek. Dit vindt de raad mooie manieren om onder jongeren het gesprek over maatschappelijke thema's te faciliteren, waarbij in één moeite potentiële nieuwe DOX-makers kunnen worden geworven.

De omgang van DOX met de Code Diversiteit & Inclusie ten aanzien van programma en partners is zeer goed. Dit vertaalt zich op het podium, waar de instelling ruimte geeft aan makers van kleur en anderszins ondergerepresenteerde makers, maar ook in de sector, waar DOX onder meer als aanjager fungeert in Pact Utrecht, een netwerk gericht op het inclusiever maken van de cultuur. DOX beschrijft op overtuigende wijze hoe ze de diversiteit van de organisatie bevordert, ook wat betreft bestuur en raad van toezicht. Met betrekking tot de diversiteit van het eigen kantoorpersoneel is er nog ruimte voor verbetering, aldus DOX, maar hiervoor noemt ze geen concrete plannen.

DOX beschrijft goed hoe ze de kernwaarden van de Fair Practice Code toepast, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. Tevens gaat ze uitgebreid in op de eerlijke beloning van medewerkers, freelancers en vrijwilligers. DOX is aangesloten bij de cao Toneel en Dans en neemt actief deel aan andere collectieve afspraken of platforms, waaronder NAPK en Kunsten '92.

De instelling voert een strikt beleid ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag. De vertrouwenspersoon brengt jaarlijks een rapport uit met bevindingen en aanbevelingen en het gesprek over dit thema wordt doorlopend gevoerd, in alle geledingen van de organisatie. De wijze waarop

DOX maatregelen neemt voor het bevorderen van de sociale veiligheid bij de instelling is naar de mening van de raad zeer goed en voorbeeldstellend binnen de sector.

Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is bij DOX ‘topprioriteit’, schrijft de instelling in de aanvraag. DOX wil er zijn voor iedereen, niet beperkt door ‘motorische, financiële of andere beperkingen’. Dit geldt in de eerste plaats voor de deelnemers aan de ontwikkeltrajecten. DOX-jongeren komen uit bijna alle provincies. Als ze daarvoor ver moeten reizen, kunnen ze worden gesponsord vanuit een speciaal DOX-fonds.

Diezelfde laagdrempeligheid geldt ook voor bezoekers aan de activiteiten en voorstellingen. DOX is stevig geworteld in de Utrechtse regio, maar DOX-voorstellingen zijn goed zichtbaar door heel Nederland. In haar publieksbeleid formuleert DOX heldere doelgroepen en speerpunten. Met een nieuwe marketingpartner wil de organisatie de online-marketing de komende jaren optimaliseren. Ook binnen de talentontwikkelprogramma’s wordt bij de talenten al vroeg een bewustzijn van het belang van een goede marketingstrategie gekweekt. Via het platform Young DOX zal een community worden gecreëerd voor jongeren uit verschillende (sub)culturen, die met elkaar in gesprek gaan over DOX-producties.

Op het gebied van digitalisering heeft de instelling naar de mening van de raad flinke stappen gezet. De producties van DOX worden incidenteel gestreamd, en in de vorige periode hebben de online kanalen een upgrade gekregen. De komende jaren ontwikkelt de educatie-afdeling een speciale DOX-app die leraren helpt een brug te slaan naar de belevingswereld van jongeren.

Met het oog op inclusie zorgt DOX ervoor dat deelnemers met fysieke beperkingen een persoonlijke begeleider krijgen. In de komende periode wil ze bovendien de toegankelijkheid van het eigen gebouw optimaliseren. Ook bij de selectie van partners wordt hier goed op gelet. Uit de aanvraag wordt niet duidelijk wat de instelling doet om een divers publiek te bereiken. De toelichting op de Code Diversiteit & Inclusie ten aanzien van het publiek is minimaal.

Bedrijfsmatige gezondheid

DOX toont zich zelfkritisch over de wijze waarop het gezelschap de afgelopen periode werd gerund. ‘Het hoge werktempo en de grote output was niet meer bij te benen voor de toenmalige directie, wat tot opeenvolgende uitval en burn-outklachten leidde.’ De artistiek directeur viel uit en een aantal zakelijk directeuren volgde elkaar op. Hoewel de raad deze kritische houding ten aanzien van het eigen functioneren waardeert, mist hij

een reflectie op de rol van de raad van toezicht, die in de ogen van de raad heeft verzuimd in deze moeilijke periode zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Intussen is de rust weergekeerd in de leiding bij DOX. In mei 2023 is een tweehoofdige artistieke directie aangetreden en een directeur-bestuurder die tot zijn pensioen in 2028 zal aanblijven. Bovendien zal er op elk van de afdelingen productie, financiën en marketing de komende tijd 0,4 fte bijkomen. Hoewel de raad het volste vertrouwen heeft in het tweetal dat nu de artistieke leiding op zich heeft genomen, houdt hij vraagtekens bij de huidige organisatiestructuur, waarbij de voormalig artistiek directeur als ‘coach’ van de nieuwe directie betrokken blijft. De raad is dan ook benieuwd naar de wijze waarop de opvolging van de huidige directeur-bestuurder zal worden vormgegeven. Hij verwacht dat DOX hier bij het begin van de nieuwe beleidsperiode een concrete toelichting op zal geven.

In de voorbije periode had de instelling een goede, stabiele financiële positie. Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 concludeert de raad dat DOX financieel gezond is. Wel valt hem op dat de verwachte loonsverhoging in 2024 nog niet verwerkt is in de begroting, wat een risico met zich meebrengt. DOX gaat ervan uit dat het eventuele tegenvallers kan opvangen door in te teren op het eigen vermogen. Om deze tegenvallers tijdig te signaleren, werkt de instelling de begroting een paar keer per jaar bij. De raad is kritisch over deze weinig duurzame strategie.

De instelling werkt met een raad van toezicht. Deze doet een jaarlijkse zelfevaluatie aan de hand van de acht principes van de Governance Code Cultuur. In de aanvraag wordt de toepassing hiervan slechts gedeeltelijk toegelicht. DOX onderbouwt de meeste principes voldoende maar schrijft in de aanvraag niets over de taakverdeling tussen bestuurders en toezichthouders, noch over de wijze waarop de toezichthouder zijn rol uitoefent.

Geografische spreiding

DOX is gevestigd in Utrecht. Binnen de categorie Ontwikkelinstanties zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.